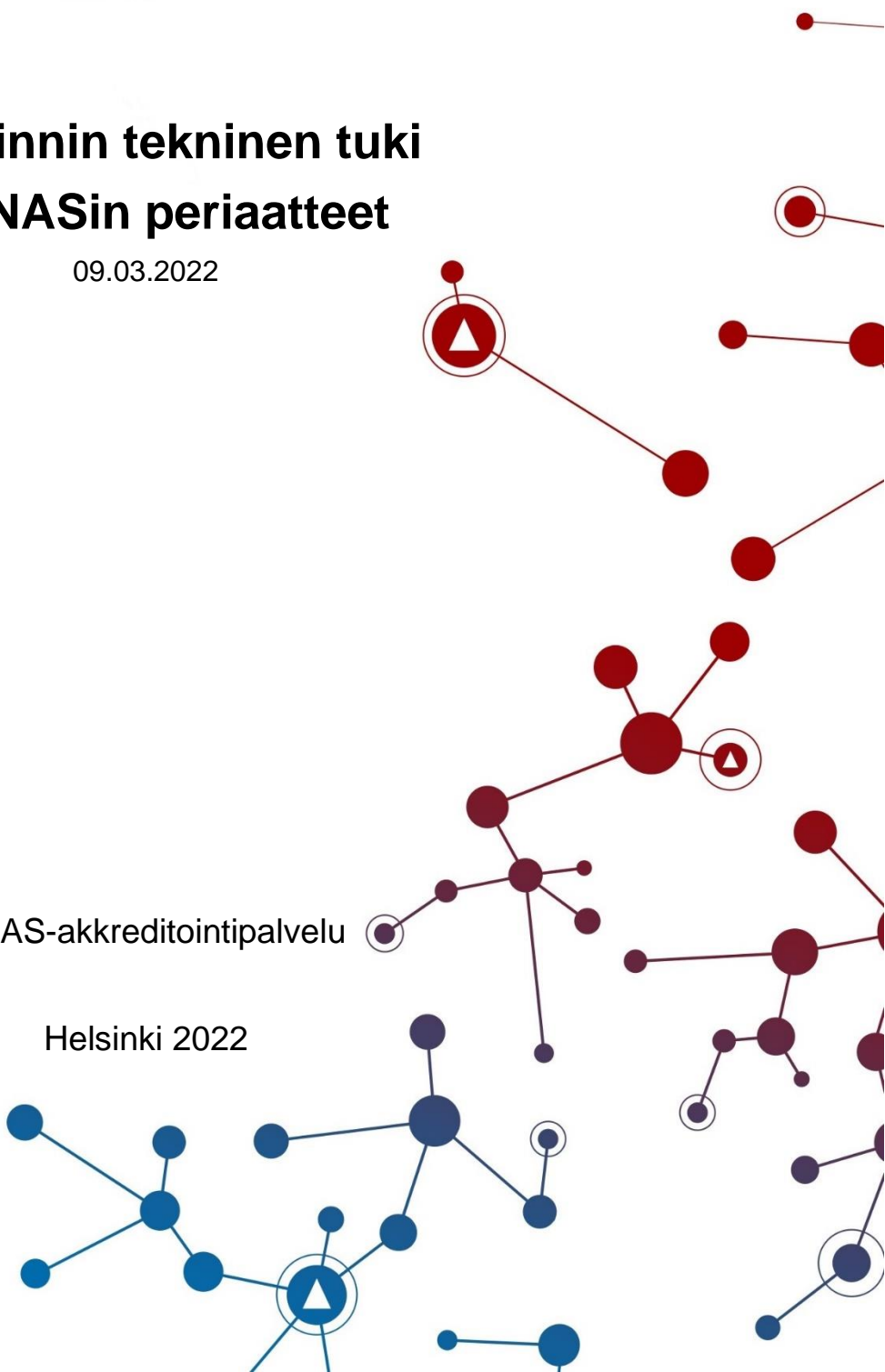

Arvioinnin tekninen tuki – FINASin periaatteet

09.03.2022

FINAS-akkreditointipalvelu

Helsinki 2022

Alkusanat

Tämän FINAS-akkreditointipalvelun alkuperäisen arviointiperiaatteen on laatinut VANK-P:n (Vaatumustenmukaisuuden arviointiasiain neuvottelukunta, pätevyuden toteamistoimen jaosto) nimeämä työryhmä. Uusi versio A9/2022 korvaa oppaan aikaisemman version A9/2013. Oppaassa on huomioitu FINAS-tiedotteen 10 toimittamisen päättyminen.

Arviointiperiaatteiden tarkoituksena on selventää akkreditointivaatimusten soveltamista käytännössä. Ne on laadittu ottaen huomioon kansainvälisissä akkreditointiorganisaatioiden yhteistyöjärjestöissä sovitut periaatteet (European co-operation for Accreditation (EA), International Laboratory Accreditation Cooperation (ILAC) ja International Accreditation Forum, Inc (IAF).

Akkreditointitoiminnan vaatimukset on esitetty Päätöksessä P1. Tiedot arviointiperiaatteista ja velvoittavista oppaista löytyvät FINASin [www-sivuilta \(www.finas.fi\)](http://www.finas.fi).

Sisällysluettelo

Alkusanat	2
1 Johdanto	4
2 Tukiryhmän perustaminen ja toimintaperiaatteet	4
3 Tukiryhmän kokoonpano	5
4 Tukiryhmän tehtävät ja toiminta	5
5 Olemassa olevan asiantuntijaryhmän käyttö	6
6 EA:n teknisten verkostojen käyttö	6
Muutokset edelliseen versioon	7

1 Johdanto

Akkreditointi edellyttää akkreditoitavien toimijoiden ja uusien alueiden hakijoiden toiminnan hyvää asiantuntemusta. Arviointia tukemaan tarvitaan teknistä asiantuntemusta, joka samalla varmistaa arvioinnin kohdentumisen oikeille alueille. Teknistä asiantuntemusta hyödynnetään myös sektorikohtaisten akkreditointiohjelmien ja -vaatimusten tulkinnassa ja toteuttamisessa.

Tässä dokumentissa määritellään periaatteet FINASin käyttämälle menettelylle teknisen asiantuntemuksen varmistamiseksi hyödyntäen teknisiä asiantuntijaryhmiä ja -verkostoja. FINAS toteuttaa näitä periaatteita teknisen tuen keinoja valitessaan.

Mahdollisia tapoja ovat teknisen tukiryhmän perustaminen, voimassa olevien asiantuntijaryhmien hyödyntäminen ja EA:n teknisten verkostojen hyödyntäminen.

2 Tukiryhmän perustaminen ja toimintaperiaatteet

Tarve perustaa tukiryhmä jollekin tekniselle alueelle voi nousta esille monelta eri taholta. Aloite voi tulla FINASin lisäksi esimerkiksi asiakkaalta, VANK-P:ltä (Vaatimusten mukaisuuden arviointiasioita käsittelevä neuvottelukunta, pätevyyden toteamistoimen jaosto), sidosryhmältä tai viranomaiselta.

Tukiryhmä voidaan perustaa, jos todetaan tarve soveltaa akkreditointivaatimuksia uudelle alalle tai jos havaitaan merkittävää harmonisointitarvetta jo käytössä olevalla alueella. Tukiryhmä voidaan perustaa myös muiden esiin nousevien tarpeiden perusteella, jos sen katsotaan soveltuvan tarkoitukseen.

Uudessa lainsäädännössä ja uusissa asetuksissa enenevässä määrin edellytetään akkreditointia. Yhteistyössä viranomaisen kanssa selvitetään, onko alalla jo toimivia ryhmiä lainsäädäntöön liittyvien vaatimusten käsittelyyn.

FINAS vastaa käytännön toimenpiteistä tukiryhmiä perustettaessa. Tukiryhmän toimintaperiaatteina ovat läpinäkyvyys ja toiminnan avoimuus. Tukiryhmän kannanotot ovat julkisia ja yleisesti saatavilla FINASin verkkosivuilla. Avoimuudella vähennetään jääviydestä mahdollisesti aiheutuvia ongelmia. Tapauskohtaisesti määritetään, kohdistuuko tukiryhmän toiminta yhteen käsiteltävään asiaan vai alan toimintaan yleisesti.

3 Tukiryhmän kokoonpano

Tukiryhmän kokoonpanossa tulee olla edustettuna mahdollisimman laajasti eri intressitahot tasapuolisen osaamisen ja erilaisten näkökantojen esiin tulemiseksi. FINASin edustajan mukanaololla varmistetaan ajanmukaisesta akkreditointiasioiden osaamisesta kussakin tukiryhmässä.

VANK-P:lle toimitetaan tieto tukiryhmään valituista jäsenistä mm. riippumattomuuden varmistamiseksi ryhmän perustamisen yhteydessä.

Tukiryhmä voidaan perustaa toistaiseksi toimivaksi ryhmäksi tai tukiryhmä voi toimia ad-hoc-tyyppisesti määritellyn toimeksiannon käsittelyn ajan.

Jos tukiryhmän työ liittyy teknisiin standardeihin ja niiden tulkintaan, pyritään hyödyntämään SFS:ää ja sen asiantuntijaverkostoa.

FINAS valitsee tukiryhmälle vastuuhenkilön, joka vastaa tiedotuksesta tukiryhmän ja FINASin välillä. Vastuuhenkilön vastuulla on toiminnasta raportointi säännöllisesti toimialan pääarvioijille FINASin sisäisessä toimialakokouksessa. Vastuuhenkilö vastaa myös VANK-P:lle raportoinnista ryhmän perustamisen yhteydessä sekä säännöllisesti ryhmän toimiessa.

4 Tukiryhmän tehtävät ja toiminta

Tukiryhmän tehtävänä on tukea FINASia arviointien kehittämisessä mm. tuomalla esiin näkemyksiä alan nykytilanteesta ja tulevaisuuden näkymistä. Tukiryhmät voivat myös käsitellä uusia standardeja, ohjeita, oppaita ja niiden soveltamista käytäntöön (esim. EA:n, Eurolabin, Eurachemin ja muiden vastaavien järjestöjen ohjeistusta). Tukiryhmän toiminta keskittyy pääasiassa alan teknisiin asioihin. Tukiryhmän työn tavoitteena on yhteisen ymmärryksen luominen arviointitoiminnassa sekä arviointiin liittyvien alan erityisongelmien tunnistaminen ja ratkaiseminen mahdollisuuksien mukaan.

Tukiryhmän tarkoituksena ei ole käsitellä riita- tai valitusasioita eikä yksittäisen akkreditoitun toimijan ongelmia.

FINASin toimesta perustettujen tukiryhmien tavoitteet ja tehtävänasettelu kuvataan selkeästi ryhmän toimintasuunnitelmassa. Tukiryhmän toiminta esitellään myös VANK-P:lle, jolla on mahdollisuus kommentoida tavoitteita ja tehtävänasettelua.

Tukiryhmän puheenjohtaja valitaan ryhmän sisältä. Tukiryhmä kokoontuu tarpeen mukaan. Kokousten välissä ryhmä toimii sopimallaan tavalla hyödyntäen sähköisiä kommunikointivälineitä. Tukiryhmä voi myös hyödyntää ryhmän

ulkopuolista asiantuntemusta katsoessaan sen tarpeelliseksi. Tukiryhmän käsittelemiä asioita käydään läpi FINASissa kyseisen toimialan pääarvioijien kesken. Tarvittaessa tukiryhmän toiminnasta raportoidaan myös VANK-P:lle, mutta kuitenkin vähintään kerran kunkin VANK-P:n toimintakauden aikana.

5 Olemassa olevan asiantuntijaryhmän käyttö

Jo toimivia ryhmiä ja rakenteita voidaan hyödyntää. Viranomaisyhteistyössä on käytössä FINASin ja viranomaisten vakiintuneita yhteistyömuotoja, esimerkiksi yhteisiä työryhmiä Ruokaviraston, Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin kanssa.

Tieteellisten seurojen yhteydessä toimii ryhmiä, joiden asiantuntemusta voidaan hyödyntää teknisissä asioissa. FINASissa nimetään yhteyshenkilö toimimaan yhteistyössä edellä mainittujen ryhmien kanssa. Lisäksi, jos ryhmän toimintaan ei osallistu FINASin edustajaa, pyydetään ryhmää esittämään FINASille yhteyshenkilö. Mahdollisuuksien mukaan kyseinen yhteyshenkilö varmentaa akkreditointiin liittyvän osaamisen ryhmässä. Hän voi olla taustaltaan esimerkiksi FINASin tekninen arvioija tai akkreditoidun kohteen vastuushenkilö.

FINASin toimiessa yhteistyössä edellä mainittujen ryhmien kanssa noudatetaan tässä dokumentissa kuvattuja periaatteita, mikäli mahdollista. FINASin yhteyshenkilö raportoi ryhmien toiminnasta FINASille.

6 EA:n teknisten verkostojen käyttö

EA:lla on toimivia verkostoja ja työryhmiä, jotka käsittelevät kysymyksiä liittyen eri sektoreiden akkreditointiin ja EU-direktiivien ja -asetusten ilmoitusmenettelyyn liittyvään akkreditointiin. FINAS on aktiivisena jäsenenä näissä verkostoissa ja voi sitä kautta saada teknistä tukea toiminnalleen. Myös muiden akkreditointiorganisaatioiden kokemuksia hyödynnetään arviointitehtävissä.

Muutokset edelliseen versioon

Muutokset 09.03.2022

	Kappale		Muutos
	Alkusanat		FINAS-tiedotteesta 10 luovuttu. Vastavat tiedot löytyvät www.finas.fi sivuilta.
3	Tukiryhmän kokoonpano	3	Muutettu tukiryhmän toimintakautta ja määritelty FINASin vastuuhenkilö.
4	Tukiryhmän tehtävät ja toiminta	4	Tukiryhmän raportointia eri tahoille on tarkennettu.
5	Olemassa olevan asiantuntijaryhmän käyttö	5	Organisaatioiden nimet päivitetty
	Muutokset edelliseen versioon		Lisätty uusi otsikko